

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет
культури і мистецтв
Кафедра хореографії

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«Історія українського сценічного мистецтва»»

підготовки магістра
спеціальності 024 Хореографія
освітньо-професійної програми Хореографія

Луцьк – 2024

Силабус вибіркового освітнього компонента «Історія українського сценічного мистецтва» підготовки магістра галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 024 Хореографія за освітньою програмою Хореографія.

Розробник: Косаковська Леся Петрівна, доцент, доцент кафедри хореографії, кандидат мистецтвознавства

Погоджено

Гарант освітньої програми:

Замлинний В.С.

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри хореографії

протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

О. Козачук.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	02 Культура і мистецтво Спеціальність 024 Хореографія Освітньо-професійна програма Хореографія Магістр	Вибірковий освітній компонент
Кількість годин/кредитів: 120/4		Рік навчання - 1
		Семестр – 1
		Лекції – 10 год
		Практичні (семінарські) –1 4 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота – 88 год
		Консультації – 8 год
		Форма контролю: залік (1семестр)
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Косаковська Леся Петрівна

Науковий ступінь: кандидат мистецтвознавства

Вчене звання: доцент кафедри хореографії

Посада: доцент

Контактна інформація: моб. тел.: +380662213364

e-mail: l.kosakovska@gmail.com

Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Курс вибіркової дисципліни «Історія українського сценічного мистецтва» передбачає ознайомлення здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з основними етапами історії вітчизняного драматичного, музичного, музично-драматичного, оперного театрів. Вивчення вибіркового освітнього компонента формує здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення сценічного мистецтва, надає можливість ознайомитись з історією, різновидами, характерними особливостями сценічного мистецтва і творчістю провідних майстрів, навчає здобувачів вищої освіти застосовувати досвід на практиці, сприяє розвитку творчого потенціалу. Рівень знань та вмінь, здобутих в процесі вивчення курсу є ваговою складовою професіоналізму майбутніх керівників хореографічних колективів, викладачів закладу вищої освіти, балетмейстерів, доповнює та поглиблює їх знання у галузі сценічного мистецтва, вітчизняної хореографії.

Постреквізити. Вибірковий освітній компонент «Історія українського сценічного мистецтва» має тісні міжпредметні зв'язки з фаховими освітніми компонентами, оскільки є ваговою складовою професіоналізму майбутніх балетмейстерів та викладачів хореографічних дисциплін.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Вибірковий освітній компонент «Історія українського сценічного мистецтва» передбачає вивчення основних етапів зародження, становлення, розвитку українського сценічного мистецтва, тенденції розвитку вітчизняного драматичного, музичного, музично-драматичного, оперного театрів. Опанування матеріалу вибіркового компонента сприятиме ознайомленню студентів із творчістю провідних майстрів українського театру, естради, інших видів сценічного мистецтва та навчить застосовувати цей досвід на практиці. Засвоєння програмного матеріалу вибіркової дисципліни забезпечує оволодіння загальними та фаховими компетенціями, необхідними для розв'язання комплексних проблем у педагогічній, організаційно-методичній та дослідницькій діяльності з урахуванням сучасних інноваційних процесів у сфері хореографії.

Зазначена вибіркова дисципліна збагачує досвід сприйняття та аналізу сценічного мистецтва сучасності, його художньо-ідейної концепції в системі професійної підготовки та майбутньої праці студентів у якості балетмейстерів, артистів балету, керівників хореографічних колективів. Саме тому рівень знань та вмінь студентів, здобутих в процесі вивчення «Історії українського сценічного мистецтва» як вибіркового освітнього компонента є ваговою складовою професіоналізму майбутніх балетмейстерів, артистів балету, керівників хореографічних колективів, викладачів хореографічних дисциплін.

3. Soft skills

- комунікативні уміння й навички – готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу, вміння аргументувати, переконувати та захищати власні думки й переконання;
- аналітичне та критичне мислення – вміння/здатність знаходити і структурувати

матеріал, встановлювати взаємозв'язки між окремими елементами, визначати головну та другорядну інформацію;

- когнітивна гнучкість – здатність швидко адаптуватися до змін, успішно вирішувати нові виклики, проблеми;
- емоційний інтелект – ментальні здібності, які беруть участь в усвідомленні та розумінні власних емоцій, емоцій навколишніх (дітей, батьків, колег) та вміння керувати емоціями;
- креативність, оригінальність та ініціативність – здатність генерувати інноваційні ідеї, знаходити оригінальні творчі рішення, вміння вільно мислити;
- вміння працювати в команді – налагоджувати ефективну співпрацю в групі, мікрогрупі для досягнення спільної мети;
- лідерські якості – сукупність умінь, навичок, рис характеру, визнання високих результатів у діяльності, що забезпечують успіх.

4. Структура вибіркового освітнього компонента

Назва змістовних модулів і тем	Усього	Лекційн і	Практичн і.	Самостійн а робота	Консультац ії	Форма контролю / бали
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Мистецтво: історія, специфічні особливості, виразні засоби. 1.1. Історичні етапи розвитку мистецтва. 2.1. Хореографічна культура первісного і суспільства. 3.1. Зародження професійного мистецтва.	27	3		22	2	Р, IPC
Тема 2. Генезис мистецтва. 2.1. Формування видової структури мистецтва. 2.2. Формування видової структури мистецтва. 2.3. Художньо-мистецький стиль. 2.4. Провідні стилі	31	3	4	22	2	20 PMГ

класичного та некласичного мистецтва.						
Тема 3. Український театр: від витоків до сьогодення. 3.1. Історія українського театру . 3.2. Народний театр, класична драматургія. 3.3. Історія Національної опери та балету України.	31	2	5	22	2	20 РМГ
Тема 4. Музика до сценічних вистав. 4.1. Опера як синтетичний вид сценічного мистецтва. 4.2. Особливості балетної драматургії. 4.3. Зародження та розвиток української балетної музики в ХХ ст.	31	2	5	22	2	20 ДС
Разом за модулем	120	10	14	88	8	60
Види підсумкових робіт						бал
Модульна контрольна робота						40
Всього балів						100

*Форма контролю: ДС – дискусія, РМГ – робота в малих групах, ІРС – індивідуальна робота студента, Р – реферат/ есе.

Критерії оцінювання ДС, РМГ, ІРС

9-10 балів - виставляються, якщо студент глибоко розкриває зміст поставленого завдання, вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, застосовує одержані знання з різних дисциплін при вирішенні поставлених завдань.

7-8 балів - виставляються, якщо студент комплексно вирішує поставлені завдання, правильно розкриває основний зміст завдання, правильно використовує термінологію, вміє аналізувати і оцінювати факти і події.

5-6 балів - виставляються, якщо студент викладає зміст завдання частково, не завжди послідовно, відповідь неповна, але суть питання в цілому розкрита.

3-4 бали - виставляються, якщо студент не розкрив основний зміст завдання, допустився

значних помилок, спеціальною термінологією володіє слабо, знання поверхові.

1-2 бали - виставляється, якщо студент не володіє понятійним апаратом, знання поверхові, основні практичні навички відсутні.

Критерії оцінювання Р

9-10 балів - повна та якісна розробка теми, оригінальність в осмисленні матеріалу, логічність, послідовність, аргументованість, літературна грамотність викладу матеріалу, вільне володіння спеціальною термінологією, робота виконана охайно, без виправлень.

7-8 балів - правильно розкритий основний зміст матеріалу, правильно використано термінологію, роботу виконано без грубих помилок, можливі 1-2 неточності у використанні спеціальної термінології, несуттєві помилки, які не впливають на конкретний зміст.

5-6 балів - зміст викладено частково, не завжди послідовно, але суть питання в цілому розкрита, обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, у змісті роботи є помилки.

3-4 бали - зміст роботи не розкриває тему, спеціальною термінологією студент володіє слабо, автор не виявив самостійності, робота являє собою компіляцію або плагіат, робота виконана неохайно, з помилками.

1-2 бали - завдання не виконано.

5. Завдання для самостійного опрацювання

1. Підготувати повідомлення на тему «Сценічне мистецтво: сторінки історії»
2. Підготувати повідомлення на тему «Українське танцювальне мистецтво: сторінки історії», «Провідні стилі класичного та некласичного мистецтва».
3. На основі аналізу мистецтвознавчої, історичної, краєзнавчої та педагогічної літератури напрацювати реферати на теми: «Культура України як предмет наукового дослідження», «Опера як синтетичний вид сценічного мистецтва», «Художньо-естетична освіта України».
4. Здійснити аналіз діяльності Національної опери та балету України.
5. Підготуватися до дискусії на тему: «Творчий доробок провідних майстрів українського театру, естради, інших видів сценічного мистецтва».
6. Розроблення бесіди: «Використання фольклорно-етнографічних джерел у сценічному мистецтві».
7. Аналітичний огляд концертних програм, афіш.
8. Підготувати повідомлення на тему: «Художньо-естетичне виховання дітей та молоді засобами сценічного мистецтва».
9. Підготуйте есе на тему: «Творчо-педагогічна діяльність провідних майстрів сценічного мистецтва 50-х – 60-х рр..»
10. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему «Особливості репертуару провідних колективів сценічного мистецтва (90-х рр.)»
11. Підготуйте есе на тему: «Світоглядні засади творчості провідних майстрів українського сценічного мистецтва».
12. Проаналізувати елементи педагогічної творчості провідних майстрів українського сценічного мистецтва».
13. Підготувати реферат на тему «Становлення та розвиток сценічного мистецтва Волині у повоєнні роки».
14. Підготуйте презентацію на тему : «Професійна діяльність майстрів сценічного мистецтва Волині».
15. Підготуйте презентацію на тему : «Професійна діяльність провідних вітчизняних педагогів-хореографів на сучасному етапі».

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять у відповідності до розкладу є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. У випадку пропуску занять студентом з поважних причин, викладач призначає заняття за допомогою дистанційної платформи. Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбутись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активований акаунт університетської пошти на Офіс365. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365 та відвідування сторінки кафедри, перегляд новин на Телеграм-каналі. Усі письмові запитання до викладача стосовно навчальної дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або особисту електронну пошту викладача. У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачем з приводу проведення занять та консультацій.

Політика щодо академічної доброчесності Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Здобувачі інформуються про засоби контролю за дотриманням правил академічної доброчесності, які застосовуватимуться під час оцінювання, і щодо наслідків їх порушення. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація, обман), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Списування під час виконання тестових завдань, під час контрольних робіт, складання заліку заборонені (в тому числі, із використанням мобільних пристроїв). Для письмової доповіді допускається не більше 20% текстових запозичень. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час online тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Завдання, виконані з порушення призначених викладачем термінів, оцінюється на нижчу оцінку. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Участь у роботі наукової конференції – 10 балів (за отримане призове місце – 15 балів). Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді - 20 балів (за отримане призове місце – 30 балів). Наукова публікація: тези – 10 балів, стаття – 20 балів.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю вибіркового освітнього компонента «Історія українського сценічного мистецтва» - залік. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання передбачених силабусом видів роботи.

Підсумковий контроль здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/11_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Залік, як форма підсумкового контролю, передбачає оцінку засвоєння здобувачем навчального матеріалу з вибіркового освітнього компонента на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру (практичних/лабораторних занять, самостійної роботи). Залік зараховується за умови виконання здобувачем видів навчальної роботи, які визначені силабусом БОК та в сумі отримав не менше 60 балів. Здобувач освіти має право на додаткове складання тем, пропущених з поважних причин протягом семестру та покращивши свій результат на ту суму балів, що були виділені на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100 балів.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з вибіркового освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, сформованої деканом факультету.

Питання до заліку:

1. Предмет, мета і завдання вибіркового освітнього компонента «Історія українського сценічного мистецтва».
2. Культура України як предмет наукового дослідження.
3. Історія, специфічні особливості, виразні засоби мистецтва.
4. Історичні етапи розвитку мистецтва.
5. Хореографічна та музична культура первісного суспільства.
6. Зародження професійного мистецтва.
7. Формування видової структури мистецтва.
8. Поняття художньо-мистецького стилю.
9. Провідні стилі класичного та некласичного мистецтва.
10. Історія українського театру.
11. Український театр: від витоків до сьогодення.
12. Український народний театр, класична драматургія: характеристика.
13. Історія Національної опери та балету України.
14. Опера як синтетичний вид сценічного мистецтва.
15. Особливості балетної драматургії.
16. Музика до сценічних вистав.
17. Зародження та розвиток української балетної музики в XX-XXI ст.
18. Театральне мистецтво і музика XX-XXI століття

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література

1. Антонович Д. Театр // Загал. Укр. енцикл. («Книга Знання»). Т. III. С. 509 —518.
2. Данченко С. В. Бесіди про театр / Авт. літ. запису, обробки та упоряд. Коваленко О. М. - К.: VIVA VOX: Укртиппроєкт, 1999. 219с.: іл.
3. Дорошенко І. Без державної підтримки український театр не виживе //Хрещатик. 2002. 27 берез. С.14.
4. Єрмакова Н. Служба, діяння, таїнство: [Сучасне українське театрознавство] //Укр. театр. 2001. № 3. С.31.
5. І. Карпенко-Карий. Літературний портрет К., 1960. 121с.
6. Історія світової культури. К., 1994.
7. Клековкін О. Історія помпи: Досьє жанру: [Історія театру (стародавній театр)] //Укр. театр. 2003. № 3. С.13 - 16, 27 - 30.
8. Корнієнко Н. М. Самосвідомість: гра в театр: (Соціол. портр. сучасника) - К.:КМЦ "Поезія", 2003. 95 с. (Співзвучність; Вип. N1).
9. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук:(Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз) / [Голов. ред. Л.Фінкельштейн]. К.: Факт, 2000. 160 с.
10. Курбас Л. Філософія театру /Упоряд. М. Лабінський; [Ред. М. Москаленко]. - К.:Вид-во "Основи", 2001. 917 с.
11. Лачко О. Ю. Енвайронмент — новаторська театральна практика ХХ століття // Культурно-мистецьке середовище: творчість і технології: матеріали VII Міжнар. наук.-творч. конф., 9 квіт. 2014 р. / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2014. С. 108–110.
12. Лачко О. Ю. Культурологічні особливості становлення українського театального перформансу // Культура України. Харків, 2015. Вип. 48. С. 229–237.
13. Левенець С. Я. Світло мого театру / [Заг. ред. А. І. Кравченка-Русіва]. Д.: Ліра, 2001. 195 с.: іл., портр., л. фотоіл.
14. Лесь Курбас: Система і метод// Укр. театр.1998. №1. С. 27-30; №2. С. 19-22; №3. С. 29-31.
15. Нариси з історії театального мистецтва України ХХ століття /Ін-т проблем сучасного мистецтва Акад. мистецтв України ; редкол.: В.Сидоренко (голова) та ін. Київ : Інтертехнологія, 2006. 1054 с. : іл.
16. Панченко В. Г. Мистецтво в контексті культури. К.,1998
25. Станішевський Ю. О. Українське театрознавство в контексті сучасної європейської

- науки про театр // Сучасний стан українського мистецтвознавства та шляхи його подальшого розвитку: Матеріали наук. конф. К., 2000. С.45-47. Театральний менеджмент і продюсерство: Амер. досвід /Акад. мистецтв України, Київ. держ. ін-т театр. мистецтва ім. І. Карпенка-Карого. Каф. орг. театр. справи; Пер. з англ. за ред. І. Д. Безгіна. К.: ВВП "Компас", 2000. - 639с.:іл., табл.українській сцені. К.: Наукова думка, 1993.143с.
26. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Vivat, 2019.
27. Чечель Н. П. Українське театральне відродження: (західна класика на український сцені 1920 — 1930-х років. Проблеми трагедійної вистави) / Н. П. Чечель. К: Наукова думка, 1993. 140 с. : іл.
28. Шейко В. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX — початок XXI ст.) : у 2 т. : монографія. Харків : Основа, 2001. Т. 1. 518 с. ; Т. 2. 399 с.
29. Шелюто В. М. Вплив постмодерністського світогляду на процес десакралізації естетики. URL: www.filisof.com.ua/jornel/M_59/Sheluto.pdf